

Remissvar:

Avdelning: SV Stockholms län

Vårt uppdrag i samhället och med individen

1. Ska SV:s odelade fokus ligga på folkbildning som skapas *tillsammans med deltagaren* och föreningslivet eller ska SV i högre utsträckning prioritera verksamhet där innehållet redan är skapat *för deltagaren*, i tydligare samklang med det offentliga och kopplat till samhällsutmaningar?

Svar: Vi upplever att SV redan idag har en mix av de båda sätten, och det är bra. Så länge vårt anordnarskap är relevant för målgruppen och fyller civilsamhällets behov av folkbildning skall vi bedriva olika typer av verksamhet. Vi ser att folkbildningen har en roll i samhället "mellan" det offentliga och civilsamhället, och då är båda perspektiven relevanta.

2. Borde SV upphöra med någon verksamhet som på ett lika bra sätt kan drivas av annan del i civilsamhället, privata företag eller där vårt anordnarskap idag generellt sett är lägre?

Svar:

- a. Vilken typ av verksamhet skulle det i så fall innebära att vi inte prioriterade?

Svar:

Borde SV starta upp någon verksamhet som på ett lika bra eller bättre sätt kan drivas av SV men som idag drivs av annan del av civilsamhället eller privata företag?

Svar: Det gör vi redan i Stockholms län genom IOP och projektsamarbeten med kommuner.

- b. Vilken typ av verksamhet skulle det i så fall vara som vi startade upp?

Svar: Projektstyrd verksamhet som stöttar civilsamhället så som FreeZone, Vägen Ut, ABC-tonår, Dansa utan krav etc.

3. SV finns till för den enskilda individen. Ska SV framöver lägga mest kraft på att nå enskilda individer genom att vara medskapande med det lokala föreningslivet eller genom att vända sig direkt till enskilda individer?

Svar: Beroende på behov och förmåga så bör vi kunna göra vägval som möter både föreningar och individer. Viktigt att nå människor som inte redan är aktiva inom föreningslivet, kanske är det dessa individer som främst har behovet att mötas genom folkbildning.

4. Borde samarbete och samverkan mellan studieförbunden öka och är konkurrensen mellan studieförbunden viktig för att verksamheten ska utvecklas?

Svar: Samverkan är viktigt för folkbildningens framtida utveckling och utmaningar, både med andra studieförbund och andra aktörer. Samtidigt är det viktigt för SV att slå vakt om vår profil och ha en tydlig nisch baserad på vår värdegrund och våra målgrupper.

- a. Om samverkan borde öka: Inom vilka områden skulle samarbete och samverkan ge störst positiva effekter?

Svar: Viktigt med samarbete och dialog på förbunds nivå om formerna för folkbildning, statsbidrag och regelverk. Sedan behövs situationsanpassad samverkan även på lokal nivå i olika projekt tillsammans med civilsamhälle och det offentliga.

- b. Om konkurrensen är viktig: På vilket sätt ska SV skilja sig från övriga studieförbund?

Svar: SV bör ha en tydlig profil och kunna kännas igen genom kommunikation och verksamheter med fokus på liberal demokrati, det öppna samtalet, naturvård och hållbarhet samt livskvalité för människor med funktionsnedsättning.

Vår målgrupp

1. Ska vi främst prioritera att arbeta uppsökande för att nå dem vi tror har ett bildningsbehov och som kanske finns längre ifrån vår verksamhet eller ska vi arbeta mottagande med dem som kommer till oss och redan vet att de vill delta i vår verksamhet?

Svar: Vi behöver verka på båda sätten utifrån målgrupperna för att fylla vårt syfte.

2. Borde SV satsa på att nå fler unga och minska vår målgrupps genomsnittliga ålder eller borde vi känna oss trygga i att vår målgrupp generellt sett fortsatt kommer att finnas bland de äldre?

Svar: Vi behöver satsa på att nå fler unga och inte enbart förlita oss på den äldre målgruppen. Det är viktigt att vi fokuserar på att vara relevanta för kommande generationer. Med det sagt ska vi även vara stolta över att erbjuda en verksamhet för människor som uppnått en högre ålder, i dagens ganska åldersfokuserade samhälle behövs aktörer som inte primärt vänder sig till en viss åldersgrupp utan ser till och möter individen oavsett om hon är 17 eller 83 år.

3. Är det viktigt att verksamheten tillsammans med våra samarbetsorganisationer ökar i jämförelse med hur det är idag?

Svar: Det beror på syfte och mål. Ett starkt och relevant samarbete inriktat mot att tillsammans utveckla folkbildande verksamhet är viktigt. Samarbetet bör utvecklas utifrån de behov som finns idag och för framtiden, inte utifrån hur det historiskt har sett ut. Både studieförbund och föreningslivet har förändrats över tid och på motsvarande sätt måste våra samarbetsformer förändras för att vara fruktbart för båda parter.

- a. Är det viktigt att verksamheten med våra grundorganisationer ökar?

Svar: Dialogen med grundorganisationerna måste öka. På samma sätt som i svaret på frågan om samarbetsorganisationer har även våra grundorganisationer utvecklats över tid, i ännu högre grad än övrigt föreningsliv, och deras behov av stöd samt förväntningar på Studieförbundet Vuxenskolan ser inte likadant ut idag som det gjorde tidigare. T.ex har partierna professionaliserats och har idag egen kompetens inom vissa områden där studieförbunden tidigare haft en roll, men det kan istället finnas ett tydligare behov av att studieförbunden bidrar till att skapa öppna former för demokratiskt samtal som inte är direkt partianknutna.

SV måste bli bättre på att presentera sin verksamhet för grundorganisationerna och söka dialog, och grundorganisationerna bör formulera en tydligare förväntan på SV:s roll. Hur samarbetsytan med grundorganisationerna ser ut kan variera i olika delar av landet utifrån behov.

- b. Är det viktigt att verksamheten med våra medlems- och samverkande organisationer ökar?

Svar: Se svar på fråga 3.

4. Är det någon målgrupp som är särskilt viktig för SV där vi ser att vi kan göra en stor insats och som vi därför borde prioritera framför andra?

Svar: Unga, seniorer och personer med funktionsnedsättning är alla prioriterade målgrupper. Människor som är ofrivilligt ensamma, lider av psykisk ohälsa eller av andra skäl behöver stöd och uppmuntran för att möta och interagera med andra.

Utformningen av vår verksamhet och vårt erbjudande

1. Borde SV:s vision, verksamhetsidé och värdegrund bli ännu tydligare i all vår verksamhet, också inom till exempel allmänmarknad och populärmusik?

Svar: Vår kommunikation ska vara lätt tillgängligt och enkelt att hitta om man söker det och alla som arbetar i vår verksamhet ska känna till och kunna förmedla vad SV står för. Ingen verksamhet ska bryta mot vår värdegrund. Men vi ser inte behovet av att värdegrunden ska tydliggöras i varje del av verksamheten.

- a. På vilket sätt kan den bli det? / Varför borde den inte vara det?

Svar: Det finns alltid en risk med att det upplevs onaturligt och irrelevant om man försöker ”klämma in” visions-dialog och värdegrundsinformation i t.ex allmänmarknadens aktiviteter. Däremot är det viktigt att det hos cirkelledare och personal alltid finns en öppenhet för det demokratiska samtalet som spontant kan uppstå i samband med verksamheten, vilket ju ligger i linje med såväl vision, verksamhetsidé och värdegrund.

- b. Vilka utmaningar ser ni med att göra det till en tydligare del i all verksamhet?

Svar: Se svar på 1 a.

2. Finns det vissa områden eller viss verksamhet som borde tillhöra grundutbudet i hela landet och därmed lyftas fram i alla avdelningar? I så fall vilken/vilka?

Svar: Omvärlden betraktar SV som En organisation och då bör vi alla kunna erbjuda ett visst grundutbud nationellt. Hur detta basutbud ska se ut kan variera. T.ex kan vi erbjuda ett basutbud digitalt som då kan erbjudaas helt oavsett var man bor i landet. Vid sidan av detta kan vissa ämnesområden pekas ut som ska finnas överallt men där innehållet kan variera stort beroende på lokala förutsättningar, kompetens och efterfrågan. Redan idag så finns mycket bra verksamhet inom SV som borde kunna erbjudas nationellt genom ett riktat samarbete och interna utbildningsinsatser.

3. Ska SV satsa på att utveckla distansverksamheten eller konstatera att folkbildningens forum är det fysiska mötet?

Svar: Utan en välfungerande, relevant distansverksamhet så kommer SV att bli omkört av omvärlden. Det är inget alternativ att avstå från distansverksamhet. Vi måste kunna erbjuda både det fysiska mötet och det digitala, gärna även i kombination på olika sätt.

4. Ska SV öppna upp för asynkron, icke samtidig, folkbildning eller finns folkbildningens essens i det samtidiga mötet?

Svar: Det samtida mötet är viktigt i folkbildningen och bör även framgent vara basen för folkbildning oavsett om mötet sker digitalt, fysiskt eller både ock. Men vi kan absolut inkludera även asynkrona inslag på marginalen om det berikar innehållet i verksamheten. Inslag av asynkron bildning kan även locka nya individer att upptäcka vår verksamhet.

5. Finns det anledning att utmana studiecirkeln som pedagogisk form?

Svar: Ja, vår grund ligger i studiecirkeln och den formen har väldigt många pedagogiska och demokratiska fördelar, men vi behöver anpassa oss till omvärldens behov och öppna upp för flera former av folkbildningsaktiviteter och mötesformer. T ex hybrid med en mix av fysisk och digital närvaro. För många målgrupper så är den fysiska cirkel ej ett möjligt alternativ. Det som är viktigt är att vi oavsett form är att huvuddelen av vår verksamhet handlar om möten och bildning utan krav på specifik prestation eller bedömning.

- a. Om ja: Vad är anledningen/anledningarna till att studiecirkeln borde utmanas?

Svar: Studiecirkeln format är inte alltid kompatibelt med dagens samhälle, livsmönster har förändrats starkt de senaste 25-20 åren i och med den digitala utvecklingen och ett ökat tempo i samhället i stort. Nya mötesformer har uppstått genom ex. Facebook, Instagram, Zoom, Teams m fl med många, olika aktörer som erbjuder det som tidigare varit folkbildande verksamhet Tidsaspekten är också viktig, för många är inte regelbundna tider veckovis ett alternativ. Det geografiska läget för en kurs är inte heller alltid viktigast för den som är intresserad av ett specifikt innehåll.

- b. Om ja: Är det någon verksamhet eller målgrupp som specifikt skulle behöva en annan pedagogisk form?

Svar: Några exempel kan vara seniorer som har svårt att fysiskt förflytta sig till en speciell plats återkommande, föräldrar som har svårt att få tiden att räcka till för en återkommande cirkelträff en viss tid och veckodag och unga som har en helt annan livsstil och möjligheter idag än tidigare då studieförbunden kunde erbjuda både en mötesplats och utrymme för ett specialintresse. Idag finns helt andra, globala förutsättningar online för möten.

- c. Om nej: Vad är anledningen/ anledningarna till att den inte borde utmanas?

Svar:

6. Borde SV arbeta mer aktivt med att blanda grupper med människor från olika bakgrunder och från olika delar av samhället?

Svar: Det finns ett stort värde i att mötas över traditionella ”gränser” baserat på ålder, bakgrund och andra variabler. Vi bedömer dock inte att SV behöver prioritera att aktivt blanda grupper i varje verksamhet.

- a. Varför borde SV göra det? / Varför borde SV inte göra det?

Svar:

- b. Vilka utmaningar ser ni med att göra det till ett tydligare uppdrag i all verksamhet?

Svar:

Vår interna organisation och hur vi samarbetar

1. Borde avdelningarnas autonomi och självbestämmande stärkas alternativt hållas på samma nivå som idag eller borde SV sträva efter en större enhetlighet och ett mer likartat erbjudande i hela landet?

Svar: Vi bedömer att vi ska sträva efter ökad enighet och samverkan internt. Se svar på frågan om grundutbud.

- a. Om autonomi ska stärkas alternativt vara på samma nivå som idag, vilka är i så fall de starkaste anledningarna till det? / Om enhetligheten ska öka, vilka är de starkaste anledningar till det och på vilka sätt skulle det uttrycka sig?

Svar: De geografiska gränserna spelar mindre roll idag för hur människor vill mötas. Därför behöver vi underlätta så mycket som möjligt för att kunna arbeta gränsöverskridande mellan olika avdelningar och inom hela förbundet. De ökade, och berättigade, kraven på ekonomi, redovisning, kontroll m.m. gör att avdelningarna har ett behov av tydligt stöd och gemensamma former för administration. Vi skulle också kunna stärka kvaliteten i vår verksamhet om vi arbetade mer tillsammans med kvalitetsutveckling inom förbundet, och dra nytta av varandras olika kompetenser.

- b. Finns det en undre gräns för till exempel antal anställda, geografiskt område, antal studietimmar eller liknande för att avdelningen ska kunna ha kapacitet att med hög kompetens och kvalitet utföra sitt uppdrag?

Svar: Ja, då en allt ökade kontroll och administration krävs för att kunna genomföra en korrekt verksamhet finns det en stor risk för att kvalitet och kompetens urholkas om avdelningens verksamhet är alltför liten.

- c. Borde samarbete och arbetsfördelning mellan avdelningar öka eller är det viktigt att varje avdelning själv har en heltäckande kompetens?

Svar: Samarbetet bör öka så att vi gemensamt kan bedriva en folkbildning med hög kvalitet och tydlighet gentemot omvärlden. Vi har många kompetenser inom SV som bör kunna nyttjas på ett effektivare sätt genom samarbete. Det är svårt att hålla samma kvalitetsnivå över hela landet då vi idag har så olika förutsättningar och utmaningar i våra avdelningar. Genom samarbete kan vi hjälpa varandra att lyckas i våra lokala förutsättningar.

2. Ska grund- och medlemsorganisationer ha större eller mindre möjlighet till påverkan i SV?

Svar: För att kunna påverka SV så bör det krävas en djupare förståelse för både den praktiska verkligheten och en gemensam hållning till folkbildningens syfte och relevanta förutsättningar i dagens samhälle. Är finns ett ansvar för både grund- och medlemsorganisationer och för SV att söka kontakt och föra dialog. Se även svar på frågorna om samverkan.

- a. Finns det anledning att se över sättet på vilket vi utser ombud till stämmor och väljer ledamöter till styrelser?

Svar: Ja. Denna fråga hör också tydligt samman med våra svar om samverkan och inflytande från grundorganisationerna.

- b. Om det finns anledning till en översyn, vilka motiv finns det i så fall för det?

Svar: SV behöver förtroendevalda med engagemang, kompetens och strategisk förmåga som aktivt vill bidra till en relevant folkbildning som möter de behov och utmaningar som finns i samhället idag. Dessa utmaningar är såväl ekonomiska, förtroendemässiga och värderingsmässiga vid sidan av huvudutmaningen att utveckla och behålla verksamheter av god kvalitet.

3. Borde de som leder eller arbetar i SV i högre utsträckning representera de målgrupper vi vill finnas till för än vad som idag är fallet?

Svar: Kompetens, engagemang och är det som bör prioriteras i rekryteringsprocesser. Kännedom om samt kontaktytor i våra målgrupper ska ingå i arbetet snarare än förutsättas kopplat till att en person identifieras som att ingå i en av våra målgrupper.

- a. Borde den samlade gruppen av förtroendevalda bättre representera de deltagare vi vill finnas till för, i så fall hur?

Svar: Se svar på fråga 3, fråga 2 a samt frågor om samverkan med grundorganisationerna.

- b. Borde den samlade gruppen av medarbetare bättre representera de deltagare vi vill finnas till för, i så fall hur?

Svar: Se svar på fråga 3.

Vår finansiering

1. Borde SV i större utsträckning ha marknadsmässiga priser, och därmed öka intäkterna, för erbjudanden till privatpersoner, föreningar och organisationer?

Svar:

Ur en demokratiskt synpunkt bör SV:s verksamhet i huvudsak ha låga trösklar för att delta i utifrån sina fysiska, ekonomiska och sociala situation.

För att långsiktigt säkra en bra och bred verksamhet behöver vi bredda vårt sett att finansiera verksamheten. Genom en bredare finansiering kan vi utöka och fortsätta viktig verksamhet även när bidragen upphör eller förändras. Allmänmarknaden ska självklart gå runt ekonomiskt och den bör även kunna finansiera annan verksamhet där vi inte har avgifter som täcker kostnader. Därför bör allmänmarknaden kunna ha mer marknadsmässiga priser under förutsättning att de håller hög kvalitet.

Ett annat sätt att vara marknadsmässig är att ha påminnelseavgifter när en avgift inte betalas in i tid då förseningar medför extra arbete och därmed kostnader för avdelningen. Ytterligare en detalj skulle kunna vara att ha elektronisk faktura som default-läge och ta extra betalt för pappersfaktura (detta är också mer miljövänligt).

- a. Varför borde vi ha det? / Varför borde vi inte ha det?

Svar: Se svar på fråga 1

2. Ska SV i första hand utgå ifrån den verksamhet vi vill bedriva och söka finansiering för den eller ska SV i första hand utgå från statbidragsvillkoren och anpassa sin verksamhet efter dessa.

Svar: SV ska i första hand utgå ifrån den verksamhet som vi vill bedriva och söka finansiering för den. Folkbildningen skall alltid utgå ifrån civilsamhällets behov inte statsbidragsvillkoren!

- a. Vilka alternativa finansieringsmöjligheter ser ni i så fall är möjliga?

Svar: Ett ökat samarbete mellan både förbund och avdelningar bör skapa ekonomiska synergieffekter som bidrar till en effektivare och starkare finansiering. Idag görs mycket dubbeljobb inom SV som kostar mer än nödvändigt.

Ett starkt, genomtänkt erbjudande inom allmänmarknadsverksamheten bör ge en ökad lönsamhet som kan bidra till en stärkt finansiering.

Vi ser även IOP och andra typer av samverkansprojekt baserat på lokala aktuella behov som möjliga finansieringskällor. Där kan såväl kommuner och regioner som andra aktörer finnas med finansiellt, t.ex allmänna arvsfonden, fastighetsägare, företag m.m. (att finnas med som finansiär i ett bra och tydligt projekt för en angelägen målgrupp kan skapa goodwill)

Övriga medskick

Vad tycker ni, utöver de svar ni givit på remissfrågorna, är viktigt att ta hänsyn till i arbetet med att formulera förslag till förflyttningar och beslut inför förbundsstämman?

Svar:

- En av samtidens och framtidens utmaningar för folkbildningen är förtroendeproblem och risk för bristande legitimitet. I ljuset av detta tycker vi att SV gör helt rätt i sin satsning på att ligga steget före med noggrannhet i internkontrollen och de administrativa rutinerna. Att vi följer de regelverk som finns och att vi är transparanta med kostnader, intäkter och deltagartimmar är en hygienfaktor för oss, och därför är det värt den extra arbetsinsats det kräver. Det är viktigt att de administrativa systemstöd vi har verkligen möjliggör och underlättar de rutiner vi förväntas följa.
- Vi behöver utveckla former för att utveckla, genomföra och finansiera digitala kurser/studiecirklar som vänder sig till deltagare i olika delar av landet. Avdelningsgränserna ska inte utgöra hinder för bra verksamhet och ett breddat utbud.
- Oavsett vilka vägval SV kommer göra är dialogen och kommunikationen viktig. Alla kommer inte att tycka lika, men med god dialog och ett tydligt motiverat och kommunicerat syfte blir det lättare att gemensamt förändra vår organisation. Det är lika angeläget för förbundsstyrelsen att förstå den verksamhetsnära vardagen och de lokala förutsättningarna i avdelningarna som det är för avdelningsstyrelserna att lyfta blicken och tänka strategiskt ur hela förbundets perspektiv. Vi förtroendevalda på alla nivåer har ett stort ansvar för att göra detta på ett bra och respektfullt sätt.
- Vi måste hitta sätt att vara en relevant plattform för det demokratiska och öppna samtalet vid sidan av de politiska partierna. Vi bör kunna möta det behov som finns av att gå in på djupet i de stora och komplexa frågorna utan att från början ha färdiga svar. En mötesplats för det fria samtalet där alla är välkomna.
- En av de stora poängerna med folkbildning är att genom hela livet kunna erbjudas bildning och utbildning utan krav på förkunskaper eller på prestation. Bildning för bildningens egen skull.